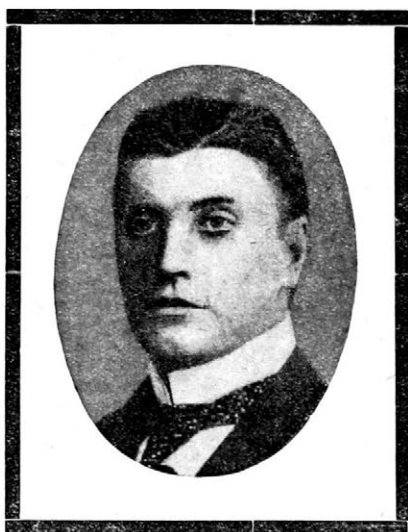


VOJENSKÉ ROZHLEDY

V. J. HAUNER:

† Profesor Bohumil Kučera.

* Je mi nadmíru bolestno psáti pohrobní vzpomínku nebožtíku Kučerovi. Jsem jeho starý kamarád z university, studoval jsem s ním, jenž byl o tři roky starší, stejný obor, poslouchali jsme stejné profesory a pracovali v týchž korporacích, zejména v Jednotě českých matematiků po léta společně. Rozešli



jsme se pak povoláním, poněvadž moje náklonnost nesla mne později více k vědám vojenským než k ryze exaktním, a sešli se až za války ve Filosofické jednotě a po převratu u výborového stolu Vědeckého svazu čs. důstojnictva, nynějšího Vědeckého ústavu vojenského. Měli jsme oba za sebou nejkrásnější — snad — část života, ale přece jen jsme se celkem nezměnili. Kučera byl stále týmž veselým, milým druhem, s dávkou onoho ryzího humoru, jenž jej činil roztomilým kamarádem již na universitě. Vyhlížel též stále mladistvě; nikdo by v něm nebyl hledal universitního profesora a ředitele fyzikálního ústavu; v jeho bytosti nebylo naprosto nic pedantického a profesorského. Hladce oholený, hustých hnědých vlasů, pružné postavy s monoklem (později nosíval skřípec) a cigaretou — takový byl v mládí a takový zůstal až do nejlepšího mužného věku 47 let, kdy zemřel. Měl za sebou značnou činnost vědeckou, učitelskou a organisátorskou; rodák semilský, studoval v Praze a v Curychu, habilitoval se r. 1902 v Darmštatě, kde byl asistentem prof. Scheringa, ale již příštího roku se vrátil do Prahy, kde se stal

docentem a asistentem prof. Strouhala, tehdejšího ředitele fyzikálního ústavu, jež po něm přejal r. 1920. Mnoho cestoval po vědeckých ústavech v cizině. Od roku 1908 byl mimořádným, od r. 1912 řádným profesorem experimentální fyziky, ve kterémžto oboru hlavně pracoval a sice se zvláštní oblibou o tematech radioaktivity. Byl nadaným fyzikem, více po způsobu anglickém než německém — z německého učenice, jimž jest tak mnohý z našich profesorů, neměl Kučera v sobě ani zbla — jeho oblíbenou řečí byla angličina, již také ve své literární činnosti rozsáhlou měrou užíval, a jeho matematický duch, který zejména v poslední době se víc a více jevil v jeho experimentálních pracích, byl také více anglický než německý, byl spíše duchem Kelvinovým než Einsteinovým. Kdož ho poslouchali na příklad v debatách o filosofii přírodních věd ve Filosofické jednotě, poznali onu ryze praktickou stránku, kterou hledal ve filosofii matematiky. Přes své hluboké teoretické vědomosti zůstal ve fyzice vždy praktikem, neopouštějícím pevné půdy fyzikálního experimentu. Tento experimentální prvek vyniká již v prvním jeho fyzikálním dile, habilitační práci: *Die Oberflächenspannung von polarisiertem Quecksilber* (1903) a uplatňuje se pak hlavně v jeho pracích o radioaktivních zjevech (*Studie o záření radiotelluru a j.*), kde ze svých přesných měření vyvodil zajímavé důsledky, které se pozdějším badáním plně potvrdily. Studium radioaktivity vedlo ho ke zkoumání radioaktivních látek, zejména také vod; práce ty vynesly mu členství České společnosti balneologické.

Další literární činnost Kučerova souvisela s jeho učitelstvím. Byl učitelem nejvš oblíbeným a to jak u posluchačů lékařství, tak i u filosofů. Z jeho spisů sem spadajících jmenuji pouze partii o molekulární mechanice v Štrouhalově učebnici *Mechaniky*, dále *Nástin geometrické optiky a fotometrie* a konečně *Základy mechaniky tuhých těles* právě vydané. Celá řada pojednání více popularizačních vyšla v *Časopise pro pěstování matematiky a fyziky* a ve *Venkově* mezi zprávami z oboru věd exaktních a technických, jež redigoval. Za války se obrátil k fyzice vojenských věd, o níž též několikrát přednášel; také tyto jeho práce vyšly nákladem *Jednoty čes. matematiků*. Zejména ho vábily problémy ballistické. O záhadě dalekonosného děla napsal zvláštní spisek (*Tajemství dalekonosných děl*, 1918, JČM) a stručnou zprávu i do *Vojenských Rozhledů*. Ovšem záhada ta je dnes vysvětlena americkou publikací údajů o Kruppově děle, které ostatně byly známy i Škodovým závodům.

Práci ve Vědeckém ústavě vojenském se Kučera účastnil od počátku jeho vzniku jako člen výboru, správní rady a redakce *Vojenských Rozhledů*. Jeho dlouholetá praxe ve vydávání vědeckých časopisů — byl od r. 1905 fyzikálním redaktorem *Časopisu čes. matematiků* — byla našemu mladému ústavu velmi nápomocna, jeho cenné rady budou nám nyní nesmírně scházeti. Byl také tak oblíben u nás všech, že jeho ztrátu pocítujeme jako osobní neštěstí. 16. duben 1921 zůstane pro nás vždycky dnem zármutku.

Major gen. štábu RUDOLF HANÁK.

Útočná vozba (tanky).

Slovo tank jest všeobecně známo. Každý ví, že znamená nejnovější bojový prostředek, který se objevil za světové války a který zejména při rozhodující protiofenzivě dohody v roce 1918 rychle dobyl skvělých úspěchů. V naší odborné literatuře vojenské bylo dosud velmi málo o tankách pojednáno. Proto účelem tohoto článku jest seznámiti čtenáře podrobněji s vlast-